

DE KAMPBODE

OPSTELRAAD:

ZEIST

C. DEROUX-KQUINTENS-AVERBIST-EWEVE.

HARMONIE.

Als iemand die te vroeg aan komt was de schoone morgen schuchter en traagzaam opengebloeid. De wasigheid, die hem had omhuld, was stilaan opgetrokken en vervlooid in 't blaas van den einder. Nu lag de heide natlijc beuut en dampig onder de zegening van het zonnelicht dat, woorsichtig en zonder beven alsof er iets breken kon, teederlijk neerzeefde over haar barre spruetsjes. Zij scheen te luisteren en te wachten en hare uitgestrekte hand gaf het verrukend beeld dat met gestrekte armen en geopende handen alles wesen wou wat storen mocht die feestelijke glorie, die zij verbeidde in haar schoot. Nog hing er geen vogelenzang over haar gebied, noch ontpande het alom, maar zij had in haar slimmering dien langen zucht gehoord die haar nu smachtend verlangen deed naar de komst van nieuw leven.

In het kamp hing een blijgestemte stemming. Die er wandelden of naar de plaats hunner bezigheid schreden, stapten aan met lichten tred en vroom gemoed, meedal zwijgend en ingekwad als bezig met een innerlijk geluk. Ook onder hen die buiten aan den zonnekant der loodsen gegroeperd waren, hevochte een ongewoon stil-zijn; de meesten hadden elkaar in 't geheel niets te zeggen. Eoch waren de wesen niet somber en hoewel enigseins dicht geknepen en ten gronde gericht, spraken de oogen rustige gelatenheid. Enigen rookten gewoegaan en vermeiden zich zelfs in de flitsende lichtspeling op het koper en het waart van hunne pijpen en in de streeking der cerote warmte op hun roodige wangen. Anderen in grooter getal, waren in dieper gedachten verzonken, in gedachten scheen het, die niemand weteren of raden mocht, want zij sloten zich op in de enge cel van het zwijgen. Brociden dan boos aardigheid en kwade inachten in die groeten en was er wrok in

die harten? Och neen, dat kon niet, want hoe zou het te veremen zijn dat de engel des vredes rust op het wezen waarin haat zijn wortels schoot.

Hadden zij dan de heide verstaan? Eoch altijd immers hadden zij naar haar opgezien, haar altijd gemaadpleegd, haar beklaagd in haar armzalig buiten-liggen onder de guurheid van het weder en nu waren zij toch ook weer blij om dat de heide blij was en gelukkig. Zoo ze nadachten nu sonder bitterheid, over wat voorbij was, woe wendend dat zomer en winter altijd elkaar zonden aflossen; zonder uitbundige vreugde voor de komst van 't betere, dan was het om dat 't niet overal zoo kon zijn, omdat, verlaten in haar ongeseligen winterslaap, niemand nu daar was om bij haar ontwaak 't leven met haar en met liefde te begroeten.

E. S.

WAT IK LEERDE!

Een aan Hendrik Conscience onbekend lezer schreef hem in 1857 kort na het verschijnen van zijn roman "In 't Honderyaer", volgend briefje:

(x) "Wijnheer,

Hanner ik in de maand Mei de dagbladen met lof over uw historischen roman "In 't Honderyaer" spraken, dacht ik er in het geheel niet aan dat ik er welken een aangename verpoosing zou in kunnen vinden. Ik was niterot verwonderd toen ik er (op enige woorden na) mijn mededstaat in weerdond met al haar zuiverheid, met haar edelen eenvoud. . . . Ja, Wijnheer, ik wil het zonder aarselen zeggen, U is er in gedaagd, volkomen gedaagd, de taal te doen herleven, te doen smaken, die ik in de wieg stamelde en die ik met verholven blijdschap terugvind, nadat ik, o schuldig, haar sinds 22 jaar vergat."

Toeslo het met dien onbekende ging zoo is het met mij en veel anderen gegaan, doch niet bij het

lezen van "In 't Honderyaer" of een ander boek van Conscience, maar door mijn verblijf hier te lande.

Door het ongesond onderwijsstelsel was ik reeds vroeg gedroogen, zonder de grondige kennis van mijn eigen taal een tweede taal aan te leeren; ik verkeerde in den waan dat dit zoo hoorde, dat dit zo moest zijn.

Belukkig heeft de tijd geleerd en daarvoor ben ik U Heederland dankbaar, want zij liet mij weder hooren 't zoete lied dat moeder mij bij 't wiegje zong. Zij liet mij terug kennis maken met mijn schoone moedertaal waarvan ik nog zoo weinig kende en nu zoo lief heb gekregen. Hoeveel leerde ik besceffen dat er ook opvoeding in onse eigen taal mogelijk is, dat men niet behoeft mitheensch te doen om iets te worden, en dat een volk met zijn eigen taal en alleen daardoor, een groot volk kan zijn.

Wijne moedertaal, o Heederland, leerde ik in uwe boeken, die ook de onse zijn en reeds zoo veel bijdroegen en nog meer werken tot de herwording, tot de heropstanding van ons geliefde Vlaamsche volk.

Hlaudaent.

* Eug. De Boek. H. Conscience.

STUDIEKRING BELGICA

Excursie op 24 Jan. 18 naar Utrecht
Aantal deelnemers: 38.
Leider A. A. Schilleman.

A.

Des woensdags besoek aan de sigarenfabriek der firma Ypres en Tothuis.

Na de zeer aangename ontvangst door de Directie begon de wandeling door de fabriek onder geleide van den Heer Schuyt.

De tabak komt aan in balen van 50 à 70 kg. De betere soorten zijn verpakt in maisbladeren, waarom julle zakken. De tabak bestemd voor binnengeed, gaat meer den

helder om nat gemaakt te worden met gewoon water. De tabakbla-
ren, in bossen vereenigd, worden
op een hoop gegooid, daar anders
het blad bij bewerking onmiddellijk
zou breken.

Chans wordt de natte tabak ge-
wogen en verstrekt aan vrouwen,
strijsters, die thuis het blad ont-
doen van de nerven. Deze nerven,
(bladstelen) worden gedroogd, daar
nu gewalot en geplet om aldaan
gesneden te worden in rooktabak.
In oorlogstijd gebruiken sommige
fabrikanten zelfs deze nerven voor
sigaren, teneinde zooveel moge-
lijk tabak te besparen. De tabak
moet voor de stripping nat naer
de strijsters gaan, ten einde con-
trôle over het gewicht der te rugge-
brachte tabak mogelijk te ma-
ken. De gestripte tabak voor
binnengeped wordt nu op schra-
gen gedroogd, bij voorkeur door
de natuurlijke warmte der bui-
tenlucht en gaat daarna naar
de menginrichting, waar het bin-
nengeped volgens smaak van den
rooker wordt gemengd. Daarna
gaat het binnengeped naar den
sigarenmaker, die er den grond-
vorm der sigaar mee perst. Het
model der toekomstige sigaar
is een plank gesneden. De
grondvorm der sigaar, met bin-
nengeped geperst, heet "pop".
In iedere plank zijn plaatsen
voor een tottal poppen, zijn ze
gevuld, dan worden ze met
een dekselplank onder de pers
gezet en een dag vast aangedrukt.

Daarna gaat de pop terug naar
den werkmán, die ze voorziet van
het dekblad. De koppen worden
aangebracht, met een toestel in
den vorm van een aan eenen
kant nitgehouden flechttop. Chans
brengt iedere werkmán zijn siga-
ren naar den controleur, die
nagaat het gewicht, de lengte en
dikte. Iedere werkmán ontvangt
een bepaald gewicht tabak en moet
dit gewicht aan sigaren terugbre-
ngen.

Het dekblad wordt gevocht met
water, voor de duurdere soorten
op een zeer speciale wijze, geheim
van den fabrikant, om de juiste
kleur te bewaren. Daarna wordt
het dekblad door een deskundige
gesorteerd, wat lengte en kleur
betreft, en daarna gedistribueerd
over de verschillende werklui; ter-
wijl tevens bepaald wordt hoe-
veel sigaren er uit moeten komen.

Van den controleur gaan de
sigaren van een zelfde soort tabak
vervaardigd in groote kisten naar
de sorteer- inrichting, waar een
zeer severe belichting moet aange-
bracht zijn (noorderlicht). Chans
worden de sigaren ener zelfde
soort gesorteerd volgens kleur.
De sigaar gaat vervolgens in een
ruud kistje, wordt een dag ge-
perst en gaat daarna naar de

droogkamer, waar ze 10 à 12 da-
gen blijft bij een temperatuur
van ± 110 F. Tervolgens worden de
daar voor bestemde merken
voorzien van bandjes. Deze band-
jes worden aangemaakt in Duit-
land; in ons land is men niet
in staat om dit, hoofdzakelijk
reliefoerk te vervaardigen. Chans
wordt de sigaar gedaan in een
luochkistje en gaat naar het
expeditie-lokaal.

Van de fabriek zijn verbon-
den groote werkplaatsen voor
het vervaardigen van kistjes.
De plankjes van cedarhout (thans
van linden hout enz.) worden
gesneden ontvangen en hier in
een geslagen. Met twee machi-
nes worden merken ingebrand
of met inkt opgedrukt. Plak-
sters brengen etiketten, rand-
jes, enz aan. De fabriek der fir-
ma Ypes en Cothumus maakt
uitsluitend lusee sigaren (min-
stens 10 cts per stuk), waarvoor
de lusee kistjes allen naar aan-
wijzingen van den afdelingschef
ter plantoe vervaardigd worden.
De firma werkt met ruim 300
werklui en vervaardigt per week
1.500.000 sigaren, waarvan 90%
naar het buitenland verzonden
wordt.

W. Bedegedeeld.

BRABANTSCH KRING.

(Met een week vertraging).

Op den feestavond van 18 Jan.
was de Ho: erevoorzitter aanwezig.
De avond werd ingezet door een
gepruikde Vlaamsche liederen.
Daarna kwam het tooneelstuk
in 1 bedrijf "Een reisavontuur",
aan de beurt, dit boeiend
een-akters, werd meesterlijk
vertolkt door de leden onser too-
neelafdeling. Wij hopen dat on-
ze tooneelafdeling, die zooflink
heeft aangepakt, zal volhouden,
dat alle medewerkers, geduren-
de dit goed begonnen jaar, onse
slag zullen hooghouden.

Aan allen, die hun mede-
werking verleenden tot het welola-
gen van desen feestavond, onsen
hartelijken dank.

W. Bedegedeeld.

UITSLAG RAADSEL I.

Uron Beer was galop rijden =
Openbaar lager onderwijs

- 1. Siom : maïs
- 2. Iving : ring.

Big. Suot: "Toudouche Benk, dedente zingt nu in Januari"
Benk: "Ja, indien de Frede maar kon spreken in December."

VLAAMSEH TOONEEL

GROOTE STASLUUT.

En goed blijspel, dat alhoewel van hooger aanleg dan het gewoon repertoire van een theater voor geïnterneerden, bij het publiek toch gemakkelijk in gang vond, een steeds gulhartig, bij iedere opvoering werd toegespuikt. De toestanden, komisch op zich zelf zijn heel behendig in - en worden dan nog behendig uiteengewikkeld. Koddige figuren, die allen een of ander "bravers" van het menochelijk wezen daarstellen houden de lachspieren in beweging. De Heer A. Terbiot, was een levendige Flemming, die goed contrasteerde met zijn schoonvader, die een goede volkoker vond in den Heer H. Rock. De H. H. Casteels, een koddige Gempe, sloeg een vol akkoord met H. L. Denuit, een lang niet doodgeplette D. Cusiuis, en den H. E. Jansen een heel - om zijn vrouw - benijdenswaardige Advokaat Lenz. De H. H. R. Severius en A. Terceken waren twee allerliepste, en H. H. Jan Baalen en Guwier twee allemaarste vrouwenfiguren. Als bijfiguren traden op de H. H. J. Weymans, Jan Godel, Aspelagh, Moennens, Bruyn, doncha die allen het hunne bijdroegen om het stuk tot een degelijk succes te voeren.

A. v. H.

'T WAS MAAREIN GRAP.

't Was Zaterdagavond, omstreeks duurt. Onze vriend Hendrik had reeds zijn nestje opgemaakt en speelde de zich daarna woude alle avonden naar de kantien om er zijn dagelijksch kopje koffie te nutten. Met een tweetal vrienden knoopte hij een gesprek aan over de hangende Vlaamse kwestie, want u moet weten, dat Hendrik een Fleming is uit een stuk. Nooit versuimt hij de vergaderingen van den Vlaamschen studiekring, dat dient gezegd. Maar, terwijl hij daar zoo druk in gesprek was, maakte zekere grappenmaker in zak in zijn bed. Daar steekt nu toch geen vlieg kwaad in mitsdien de eigenaar van 't bed zich niet gram maakt. Toen een soort geluid doorde kantien weerklonk, het teken der sluitingsuur, toog Hendrik door den dichten nevel, waarin het kamr was gehuld, loodswaarts. Aan zijn stroozak gekomen ont-

kleepte hij zich en kroop in 't nestje. Maar wonder, zijn voeties wilden niet vooruit. Stooten of stampen hielp niets. Hij moest er teruguit, en 't nestje heropmaken. Verscheidene makers, hadden daar nog plezier in, bedenkt dat toch eens. Maar Hendrik vond dat niet plesant, want in vollen toornlood stond hij daar aan zijn bed. Had hij moeten weten, wie hem die poets gespeeld had, voor zeker had hij hem zonde omwegen den oorlog verklaard. Och! mijn beste jongen maak u geen kwaad bloed mee. 't Zijn immers nu boesenvrienden die zulks doen, Terscher u vooratcer ge er in knuift. 't Is de beste methode.

Vriend, verschaf u zekerheid om trent hetgeen zij niet weet. Bis noit.
- Een die er bij was.

VLAAMSCHE STUDIEKRING

LIEDERAVOND.

Op Woensdag 23 Januari vierde de Vl. Studiekring zijn maandelijksche groote kunsavond.

Het programma was samen gesteld uit tooneel, zang, muziek en declamatie, die onderling elkander afswisselden en te samen een genotsvollen avond uitmaakten.

Als zangers stipten we aan den H. Karel, Cantre, hemiek en den H. Germain, romancesanger, die door de aanwezigen herteljk werden toegespuikt.

De H. Rielloerts declameerde ons de "Spelhop" door H. Goltropen. Na een Jeldslag door J. Gruvius.

Daar we zoover zijn tewerkstelling vernomen hebben, doet het ons allen leed, hem voortaan niet meer te zien optreden. Het Vl. Tooneel, waar hij zich sedert meer dan twee jaar verdienstelijk heeft gemaakt, verliest in hem een zijner beste spelers. Als afscheidsgroet betuigen wij hem onsen innigsten dank voor zijne lange toewijding en zijn opbouwend werk.

Daarna werd "Een Waaker" opgevoerd, dramatische schets in een bedrijf. De H. H. Rock in de rol van Herman, Guwier, Dora zijne echtgenote, en J. Weymans, een genoodigde, kroeten zich uitstekend van hunne taak.

Na de poos kwam de beurt aan den troceden kénaktoer "Onder vier Oogen" blijspel door h. Fulda.

De fijne geest, de afwisselende kleur en leven in het spel stemden de aanwezigen zeer lachlustig en de spelers werden bij het vallen van het doek warm toegespuikt.

De H. Casteels in de rol van De Felix Tolhart was mitotekend; de H. R. Severius in Hermine zijne vrouw leverde een lief en aange-naams spel; terwijl als bijfiguren genoegzaam voldeden de H. H. Weymans als Bⁿ Hubert Jan Terkof, Jan Stel als Bonman, oude bediende en J. Bruyn, doncha als lotje, de kammerier.

Een slotte nog een woordje van lof voor de mooie tooneel-schikking door den H. Moennens.

Wbedegeedeeld.

IETS OVER DICHTERS.

Dichters worden geboren, niet gevormd. Dichters spreken de taal der Goden, spreken "à cheval", en humme in de banden van het zijn gekindele woorden knallen als kogels en knuit.

Poëzie staat tot proza, als zingen tot spreken.

De natuur is de positief, filosofie de comparatief en poëzie de superlatief.

Dichters hebben een ader met de poëtische ader.

En prozamen sch neemt, op raad van den geneesheer, 60 me decijn, de dichter telt geen druppels, doch neemt een leug.

Poëzie zonder rijm is, volgens Kant, dol geworden proza.

Men moet de dichters nooit met zangvogels vergelijken, want die (de vogels) zingen 't best als ze een wijfje hebben, en dan houden poëten op.

Have poëzie is een roet opium voor de kwarts des levens.

Er zijn vele dichters, talloze rijmers, maar zeer weinig geboren poëten.

Robertrand.

BIBLIOTHEEK der SCHOOL.

De Bibliotheek der school is verrijkt met eenige jaargangen van "La Revue de Paris" en "Revue des deux Mondes". Deze tijdschriften bevatten opstellen, die een lezing in hoog mate waard zijn. Zij stellen u wijs op de gesfter van dit boekengedrukte, No^o 1. v. Loon La Fort (te Decur) onsekerste lighsten dank te brengen.

Wbedegeedeeld.

VOETBAL.

Zondag 3 Februari om 2 uren
Groote Match.

Union I tegen Senendaal I.

**PHENIX
BROUWERIJ
AMERSFOORT.**

J. GROOTENDORST

HOF N° 38

RUIME SORTERING VAN ALLE SOORTEN
SCHOENEN EN LAARZEN
AFD. MAATWERK *Speciaal ingericht voor
gewoelige voeten*
REPARATIE WORDT SPOEDIG EN NET AFGELEVERD

**AMERSFOORTSCHE
BOTERHANDEL.**

Roomboter.

H. ZWAN.

HOF

Gerechtigd tot het voeren van
t'Rijks - Botermerk.

FOTOGRAFIE.

L. B. J. SERRE

*Verschillende kunstwerken
Beïntermeerd belgisch personeel
KAMPI en UTRECHTSCHEWEG 42.
MATIGE PRIJZEN. VERZORGWERK.*

**BELGISCH
RESTAURANT.**

Madame Jan Leempul
BREE STRAAT 40.

DINERS à 60^{cs}

Verzorgde Keuken.

ZAAL DE AREND.

Arnhemseweg Amersfoort.
DANS LESSEN.

*Woensdagsavond v. 7 tot 8 u
voor ongeïfenden, voor ge
ïfenden van 8 tot 10 u.*

*Zondagmiddag v. 1½ - 2½ u
voor ongeïfenden, voor ge
ïfenden van 2½ tot 4½ u
De Dansleeraar Steunman.*

**MANSCHAPPEN met
PERMISSIE**

by **BRUINJE**

KRANKELEDENSTR. *by den Boer*

*Kunt U tegen geringe prijzen
elkwaren aankopen als:
Gebrade visch. Bevrochte en inge
legde haring en kookwaren.*

J. KUIT.

**WEST-FLAMBRIA
VAARTKAAI. ROESELAERE.**

*De beste harnen, keuren, buizen
beerpulten, waterbakken, enz.
Bewaarschips waterdicht gewand
en gestarkt beton. Zochterende
middelen voor nieuwe gebouwen
Ontvochtiging v. oude gebouwen.*

*Depot. Showroul. Diverse
BESTUURER RAYMOND STEYAERT.*

**HOTEL - CAFE.
RESTAURANT.
HUIS ten HALVE.
SOESTERBERG**

*Grooten tuin met Skaranda.
Gangenaam verblijf. Goede keu
ken en kelder. Aanbevelend
J. PUTMAN.*

**Amersfoortsche
Manufacturenhandel**

DE FAAM.

LANGESTRAAT 79.
*Verkoopt uitsluitend
solide goederen tegen
zeer lage prijzen.*

C. DE JAGER

Heeren Mode magazijn
**LANGESTRAAT 19
AMERSFOORT.**

Militaire handschoenen

**ROOKT
DRAGON
TABAK**

FABRIKANT J. GRUNO, GRONINGEN.

HE HENKAMP
LANGESTR. HOEK LANGEGRACHT
*Costumes voor Heeren
Overjassen enz.
Groot keus van Weefstoffen
1ste hoedanigheid
Gematigde prijzen*

**DANS-LES
ODEON**
KROMMESTRAAT 38.
*Alle dagen van de week
vrijdag uitgezonderd van
af 7½ tot 11 u.
zondags van af 3½ tot 5½ en 7 tot 11 u.
Dansles is Maandags om 7½ u.*

MILITAIRES

*Koopt uw houtsnij-
werk bij*

H. VAN ESVELD
LANGESTRAAT 135-137.

**MAGAZIJN
DE ZON
GEBR. HAMERS**

LANGESTR. TEL. INT 158
*Dames- en kinderconfectie
Manufacturen - Capijken
Behangrij Stoffverderij*

**BELGISCHE
BANKETBAKKERIJ
C. STOOVE**
UTRECHTSCHESTRAAT
*RIJST EN VRUCHTEN
TAARTEN.
ST NIKLAAS
VAN HASSELT.*

J. VAN DIJK
LANGESTRAAT 116
**VAN ALLE SOOR
TEN. SCHOENEN.**
*Sport artikelen
footballen enz.
TELEF. 70*

D. MULDER
HORLOGIEMAKER.
ARNHEMSESTR. 9

*Goedkoopst magazijn
van horloges en onderdelen
als glazen, musque
tons, veeringgen
kassen enz. enz.*

Café de la Station
BIER *het groot glas* **15 cent**
en alle ander consumptie

Concert s ZONDAGS VAN AF 4 tot 11 Uur door
het bekende TRIO.
*Prijzen tydens het Concert worden met
5 cent verhoogd*
AANBEUELEND W^{ve} J. G. VAN UNEN